

Cseengelei Kronika

*** INFORMÁCIÓS LAP ***

IX. évfolyam 4. szám

2001. december 15.

Boros miniszter a fórumon

Cikkünk az 69. oldalon olvasható!

(fotó: Nacsá Jánosné)

K ö s z ö n j ü k !

Az év végén mindig hálával emlékezünk meg azokról, akik rendszeres támogatásaikkal a polgárőr mozgalmat, és egyben a Csengelei Polgárőr Csoportot segítik.

Mindenki ismeri a magas üzemanyag árakat, el tudja képzelni, hogy a járőrözések mennyi pénzbe kerülnek, az egyéb járulékos költségekről nem is beszélve.

Most jöjjenek a szponzoraink, akikre karácsony tájékán hálás szívvel gondolunk:

Alapfokú Művészeti Iskola

Baranyi József

Bencsik Ferenc

Csengele Önkormányzata

Csókási Ferenc

Csókási László

Csókási Tibor

Csókási Zoltán

Dénes Balázs

Erdélyi Ferenc

Forgó Jenő

Juhászné Virágh Magdolna

Kiss Ferenc

Kormányos Sándor

ifj. Kormányos Sándor

Kuklis András

Lengyel János

ifj. Lengyel János

Málik Istvánné

Mészáros Ferenc

Nagy Gábor

Pigniczki László

Rényiné dr. Torontáli Renáta

Sándor Józsefné

Szell János

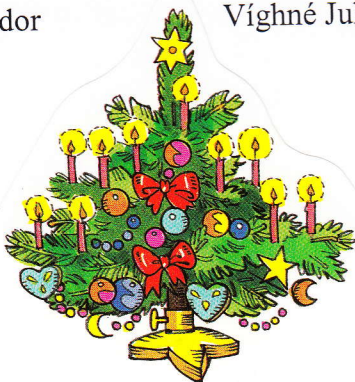
Széplaki Sándor

Tóth Csaba

Tóth Tibor

Vetter Kft.

Víghné Juhász Anett

Polgárőrök

● *Karácsony ünnepére*

Miért istálló?

Örök kérdés: Jézus miért istállóban született? Ha nem is fürkészhetjük ki a világszínpad rendezőjének elgondolásait, értelmünk szerény lámpásával a megértés útjára léphetünk.

Választ keresve csak körül kell nézni a városokban, a luxusvillákban, s tündöklésük fényében megpillanthatjuk a nyomortanyákat, ahol milliók tengetik életüket. Munkanélküliek, hajléktalanok, háborús üldözöttek, kivetettek, menekültek társaságában élünk. Sokszor még annyi meleget sem kapnak ők, mint amennyi az istállóban volt. A harmadik évezred kezdetén az emberiségnek semmi oka sincs dicsekvésre. Szinte megoldhatatlan problémákkal kell szembenézni, ha a gyűlöletre, terrorizmusra, a szociális feszültségekre gondolunk. Gyakran felsóhajtunk: Rajtunk már csak az Isten segíthet! Hogy segítsen, azért született istállóban. Mint egész élete során, születésekor is az utolsó helyet választotta, mert azonosulni akart azokkal, akik hiányt szenvednek valamiben. Mert érzés és irgalom nélküli lett az emberi élet.

Egy tanzániai egyetemista mesélte el benyomását az "európai karácsonyról". Olyan, mint amikor egy tanzániai asszony nagymosást akart rendezni. Hátára kötötte azt a kendőt, amelyben kisgyermekét hordozta. Fogta a mosnivalót, kiment a folyópartra, ott leültette gyermekét, ő pedig munkához látott. Munka közben hirtelen segélykiáltást hallott, mert a gyermeke a folyóhoz mászott és a víz magával sodorta. Az anya nem tudta megmenteni. Vette a kimosott ruhákat és a gyermeket hordó kendőbe tette, s hazament. Otthon beszámolt férjének, hogy a "gyermek elveszett, de a kendő megmaradt". Amikor elmondta ezt a hasonlatot, látta, hogy nem értjük. Magyarázni kezdte: azt éneklitek, hogy "Jézus megszületett", s ti mit csináltok? Mintha nem is létezne. Elveszítettétek a Gyermeket, s csak a kendőt birtokoljátok. Ragyogóan kitakarítotok

mindent, de a szívetekből hiányzik a nektek született Gyermekek... Belefűlt a közöny, a tagadás sodró áramába. Csak a szokások kendőjét lobogatjuk, de hiányzik belőle a Lényeg. Nem hallgatunk Rá, nem tartjuk meg tanítását, nem akarjuk kitakarítani lelkünk istállóját.

Aztán a tanzániai így folytatta: tudjátok ti, hogy Karácsonykor az ég megcsókolta a földet! Ebben benne van az Isten végtelen szeretete, - ez nem áruló -, hanem megváltó csók. Betlehemtől a Golgotáig kitárt karral áll elénk, hogy megcsókoljon és szívére öleljen, akármilyenek is vagyunk. Annak van igaza, aki elfogadja ma a Gyermekek felkínált szeretetét, s továbbadja azoknak, akiket az emberek istállóba kényszerítettek. Annak van igazi karácsonya, aki a Gyermekeket vigyázza, s nem a kendőt lobogatja.

Laczkó Ferenc plébános

Ünnepi miserend

2001. december 24. (hétfő)	22.00 Éjféλι mise
december 25. (kedd)	08.30 Ünnepi mise
december 26. (szerda)	08.30 Szentmise
december 31. (hétfő)	16.00 Év végi hálaadás
2002. január 1. (kedd)	08.30 Újévi szentmise

Önkormányzati ülés

Csengele Község Önkormányzata 2001. november 27-én tartotta soron következő, közmeghallgatással összekötött ülését.

Elsőként Tódor Sándor őrnagy, a Kisteleki Rendőrkapitányság megbízott vezetője adott tájékoztatást Csengele közrendjéről és közbiztonságáról.

Bevezetőjében elmondta, hogy a kisteleki kapitányság területén is a vagyon elleni bűncselekmények száma a legmagasabb. Egyedi jellegzetesség, hogy az egész területen előfordul a szivattyúlopás. Ezt elősegíti az a körülmény, hogy a berendezések nem rendelkeznek egyedi azonosítóval. Kirívó bűncselekmény - rablás, emberölés - nem történt a tanyavilágban.

Csengele a kapitányság területének kb. 1/6-át képezi, és bűnügyi szempontból a kevésbé fertőzött területek közé sorolható. 2001. évben 17 ügyben került nyomozás elrendelésére sor. Egy eset súlyos testi sértés volt, a többi pedig lopás. A felderítések során olyan adatok merültek fel, hogy az elkövetők nem csengelei lakosok voltak.

A falura is jellemző, hogy nagyszámú, főleg román munkavállalót foglalkoztatnak magánszemélyek és kft.-k. Ezek ellenőrzésére ez év első felében 9 alkalommal került sor. Négy esetben kellett kiutasítást elrendelni.

A közlekedésről szólva elhangzott, hogy 2001. év első felében a településen nem volt közlekedési baleset. A rendőrség továbbra is szigorúan lép fel azokkal szemben, akik rally pályának használják az utcákat.

A kapitány kiemelte, hogy Csengelén a polgárőrség igen jól működik, segítségükre nagy szükség van. Nekik is köszönhető, hogy a település a kevésbé fertőzött jelzővel jellemezhető.

Valkovics Antal képviselő felvetette, hogy szükség lenne a polgárőrségnek egy szolgálati gépkocsira, amivel a tanyavilágot is felügyeletük alatt tudják tartani.

Bitó József alpolgármester a kábítószeres elterjedtségéről, kérdezett. Tódor Sándor válaszában elmondta, hogy Csengelén konkrétan nem merült fel még a drogok terjedése, amihez hozzájárulhatott az, hogy az iskolában DADA-oktatás folyik, így a fiatalok megismerhetik a kábítószeres negatív hatásait. Kiemelte azt is, hogy Kisteleken kívül csak a falunkban folyik a DADA-program.

Második napirendi pontként Sánta Ferenc tájékoztatást adott az önkormányzat 2001. évi munkájáról, eredményeiről, nehézségeiről és jövőbeni terveiről.

Bevezetőként elmondta, hogy a község lakossága főleg zöldségtermesztésből él. Minden termelő jó minőségű áru megtermelésére törekszik, azonban sokszor még a kiváló minőségű áru sem adható el. Ennek két oka van: szükségleten felül termelnek, illetve a külföldről behozott áruk letörlik az árakat. A termelőknek érdeke

(fotó: Nacsa Jánosné)

lenne, hogy minden pályázati lehetőséget kihasználjanak. Ehhez jó segítséget nyújthat a Faluházban működő teleház, ahol a legrövidebb időn belül lehet információkhoz jutni.

A fejlesztések, beruházások tekintetében 2001-ben egy közepesen sikeres évet zártunk. Legfontosabb feladatnak a működtetést tartja az önkormányzat. Ezek jó közepes szinten valósultak meg. Ez elsősorban az oktatásra, napközi és közétkeztetésre, szociális feladatainkra, egészségügyünkre és a hivatalra vonatkozik.

Beruházásoknál meghatározóak voltak a pályázati lehetőségek. Így került sor a Rákóczi utca kiépítésére, a teleház átadására, továbbá a templomépítést és lakásépítést (6 főnek) támogatták, óvodai konyha berendezésére és önkormányzati bérlakásokra, épületekre fordíthattak 19 millió forintot. A polgármester összehasonlította az 1994-1998 közötti és a jelenlegi négyéves ciklust. Az előzőben 72 milliót fordítottak beruházásra és fejlesztésre, míg a jelenlegiben (napjainkig) 117 milliót.

A szociális ellátás vonatkozásában Sánta Ferenc elmondta, hogy az idősek jelentős része tanyán él. A 60 éven felüliek száma 528 fő. A házi szociális gondozó szolgálat 25 főt gondoz, ebből 17 részére szállítanak naponta ebédet.

A községben két házi orvos, egy fogorvos és egy védőnői szolgálat látja el az egészségügyi feladatokat. Havi egy alkalommal mindkét körzetben pszichiátriai szakrendelés működik, melynek a költségeit az önkormányzat fedezi. A gyógyszertár is vállalkozásban működik. Ez évben is megrendezésre kerültek az egészségügyi napok. A tüdőszűrés mellett ingyenesen igénybe lehetett venni vérnyomás és vércukorszint mérést, nőgyógyászati rákszűrést, csontsűrűség vizsgálatot. Ezek költségeit az önkormányzat fedezte.

Az önkormányzat kötelező feladata az iskola, az óvoda és a művészeti iskola működtetése. A községben az oktatás jó kezében van, erről a gyermekek előmenetele tanúskodik.

A polgármester a környezet védelméről szólva elmondta, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás felkészülési időszakát éljük. Mindez óriási feladatot, szemlélet váltást, mintegy fordulatot fog jelenteni a lakosság számára, pozitív értelemben. Komoly

lemaradás van környezetvédelmi területen, különösen a hulladék elhelyezésében, kezelésében, feldolgozásában és újrahasznosításában. Jövőre új törvények lépnek hatályba ezen a területen. Csengele önkormányzata több éve a Homokhátsági Regionális Önkormányzati Társulás tagja, melynek székhelye a Kiskunfélegyházi Önkormányzat. Sajnálattal kellett megállapítani, hogy az eddig eltelt idő alatt igen kevés előremozdulás történt az ügyben. Éppen ezért a testület úgy határozott, hogy a társulásból kilép, és a Szegedi Környezetgazdálkodási KHT-val köt konzorciumot a szilárd hulladék jövőbeni elszállítására és feldolgozására. A nevezett KHT közel 3,5 milliárd forintos támogatást nyert egy uniós pályázaton, és így nagy előnyben van a kiskunfélegyházitól. A mostani szeméttelap 1-2 éven belül rekultiválva lesz, melynek helyén egy hulladék udvar épül a mai környezetvédelmi előírásoknak és törvényeknek megfelelően. A kommunális hulladékot szelektíven kívánjuk összegyűjteni és szállítani a hulladék udvarra, ahonnan a KHT viszi tovább. A lakosságnak ez egy átállás lesz a jelenlegi gyűjtésről, de senkitől sem kívánunk lehetetlent. Környezetünk védelme érdekében mindnyájunknak áldozatot kell vállalni, de a későbbiekben tapasztalni fogjuk az ezzel kapcsolatos eredményeket. A szemétszállítás eddig ingyenes volt. A jövő évtől bevezetésre kerül - szerény mértékben - a szemétszállítási díj.

Örömmel számolt be Sánta Ferenc arról, hogy a Csengele-Kiskunmajsza út megépítéséhez PHARE-pályázatot nyertek. A felmerülő saját erőt (kb. 17 millió Ft) az önkormányzatunknak állni kell, mely összeg tartalékolva van. Szeretnék elérni, hogy a felmerült plusz 70 milliót költséget a Kormány állja.

A civil szervezetekről - Polgárőrség, Tűzoltóság - elhangzott, hogy az önkormányzat továbbra is igény tart a munkájukra, ezért támogatást biztosít a működéshez. A Polgárőrség kiadásában megjelenő Csengelei Krónikának a jövő évben külön támogatást biztosítanak. A Népdalkörről megemlékezve a polgármester kiemelte, hogy mindenütt elismeréssel jutalmazták őket. Sajnálatos esemény volt a vezetőjük, Terike néni halála, aki valóban "lámpása" volt az egyesületnek.

Rövid távú fejlesztési tervek között szerepel a Csengele-Kiskunmajsza út megépítése, a Rákóczi utca aszfaltozásának befejezése, a gyógyszerár és az orvosi rendelő tetőzetének felújítása, homlokzatának festése, a szolgálati lakások állagának megőrzése, tűzoltó szertár építése és a Felszabadulás utcai forgalom lassítása. Ezeket pályázatok útján akarjuk megvalósítani.

Végül elhangzott, hogy a jegyzői állás betöltésére pályázatot írtak ki. Nagyon körültekintően kíván a testület jegyzőt kinevezni, ugyanis annak munkája meghatározó az önkormányzat életében. Az új jegyző kinevezéséig a teendőket dr. Jenei Rózsa Pálma, Kistelek város jegyzője végzi.

Forgó Jenő hozzászólásában felvetette, hogy veszélyes anyagok kezelésének költségéhez pályázni kellene. Mivel a községben nem nagy mennyiségű az ilyen hulladék, ezért nem valószínű, hogy ehhez támogatást kapnánk. A felszólaló arra is kérte a lakosságot, hogy helyben tankoljanak, mert ha a vállalkozása nem tudja magát eltartani, akkor be kell zárni a csengelei benzinkutat.

A közmeghallgatáson kb. 80 fős hallgatóság vett részt.

Vincze János képviselő

Boros miniszter Csengelén

Lakossági fórumot rendeztek december 3-án a Faluházban. Meghívott vendégként dr. Boros Imre, PHARE-támogatásokat felügyelő miniszter, Tasnádi Gábor, a Csongrád Megyei FM Hivatal vezetője és Vincze László országgyűlési képviselő tisztelte meg szerény községünket.

Napirendi pontok voltak:

- útépitések és fejlesztések a térségben,
- szövetkezeti üzletrészek,
- a nemzeti földalap,
- az országgyűlési választások.

Elsőként Boros miniszter szólalt fel. Mivel sejtette, hogy mi érdeklő legjobban a községet, így a Csengele-Kiskunmajsa összekötő úttal kezdte beszédét. Tájékoztatása szerint azok a vállalkozók, akik elnyerik az útépités pályázatát, azok jövő ősze belevághatják kapájukat az összekötő út talajába. Elmondta azt is, hogy az unióhoz való csatlakozás részeként kistérségek jönnek létre, amelyeket aszerint fejleszt a kormány, milyen fontos szerepet játszanak az ország gazdaságában.

Érintette a környezetszennyező hulladékok elhelyezésének nehézségeit is, de mivel nem tartozik az ő feladatköréhez, csak annyit mondott róla, az egész országban nagyon nagy gond a szemét.

Azzal fejezte be beszédét, hogy az autópályát Kiskunfélegyházától kezdődően 2003-ban el kell kezdeni építeni, és három éven belül el kell érni az ország határát.

Tasnádi Gábor az FM Hivatal vezetője elsőként azokról a szövetkezetekről szólt, amelyek nem szűntek meg, de csődbe mentek, viszont az emberek tagsági viszonya ma is tart. Nekik az 1992-es vagyonnevesítéskor kiadott vagyonjegyet az akkori értékben kifizeti az állam.

Következő témájában két fontos elemet jelölt meg. Elsőként azokat az őstermelőket, akik a földosztásban a kánaán eljövételét látták, és most rájöttek arra, hogy a fekáliát színezni is lehet, és akkor úgy néz ki, mintha arany lenne. Tőlük az állam megvásárolja a földjüket a gazdajegyzőn keresztül, ha nem bírják művelni, és ha meg akarnak tőle szabadulni. Második elemétől pedig azt reméli a kormány, hogy meg tudja szüntetni a zsebszerződéseket.

Befejezésként hozzátette, hogy mindaz, amit elmondott, jelenleg nem tekinthető érvényesnek, mert a parlamenti zsinat most vitatkozik rajta.

Utolsó napirendi pontként Vincze László országgyűlési képviselő emelkedett fel szólásra. Elmondta, hogy szám szerint hány-szor szólalt fel a parlamentben és a jövő évi választáskor mint független képviselő kíván indulni, mert a független kigazdapárt nem indítja. Ez magyarul annyit jelent, hogy kiebrudalták? Azzal

indokolta meg elhatározását, hogy ő nem volt hajlandó pártja keményvonalú ideológiáját követni. Azt kérte tőlünk, csengeleiektől, hogy amennyiben elégedettek voltunk vele, támogassuk szavazatainkkal.

Ezután polgármesterünk méltatta Vincze László képviselőnek a diplomához, a Csengele-Jászszentlászló és a Csengele-Kiskunmajsza összekötő utakhoz nyújtott segítségét. Végezetül a polgármester megnyitotta a légteret a kérdések előtt.

Elsőként Kordás Sándor szegezte kérdését a miniszternek az első sorból, úgy, hogy két kezén támaszkodva, előre hajolva, minél közelebb legyen a miniszter füléhez, nehogy a miniszter elengedje fontos kérdését a füle mellett. Azt kérdezte, hogy hány méter széles lesz a majsai út? Mert, ha olyan széles lesz, mint a jászszentlászlói, akkor nem sokat ér, mert az autóbuszjáratot nem indítják meg rajta. A miniszter habozás nélkül válaszolt: 6 méter. A kérdést az adott válasszal nagyra értékelte a hallgatóság, mert ez kapta a legnagyobb tapsot.

A közönséget a napirendi pontok közül csak a majsai út érdekelte, ezért a kérdéseket aszerint tették fel, hogy ki hogyan él a rendszerváltozást követően. Amikor a kérdések egyre inkább átalakultak panasszá, és a megélhetést, a piacot célozták meg, a polgármester ránézett az órájára, és úgy vélte, hogy az idő nagyon elszaladt. Megkérdezte, kinek van még kérdése. Mivel nem volt több kérdés, megköszönte a lakosoknak a jelenlétét.

Azokat a politikusokat, akik azért jönnek el virágos kis falunkba, hogy segítsenek, máskor is szívesen látjuk! Az utóbbi időben sok vezető politikus látogatott el községünkbe. Csak tudnám, mit esznek a fejesek Csengelén...

Valkovics Antal

● *A gazdajegyző rovata*

Rendelet az agrártámogatásokról

A Kormány 215/2001. (XI. 17.) számú rendelete az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szól. A jogszabály 2002. január 1-jén lép hatályba.

Az e rendelet hatálya alá tartozó jogcímeket a Csengelei Krónikában folytatásokban közlöm, illetőleg 2002. január hónapban a Faluházban meghívott előadók által kerül ismertetésre.

Az agrártermelést segítő támogatások

❶ A földalapú növénytermelési támogatás

Meghatározott szántóföldi és kertészeti növények, gyep és halastó

Öntözővíz felhasználásának támogatása

Bioolaj-termelés támogatása két kísérleti üzemi integrációjában

❷ Biológiai alapok megőrzésének, fenntartásának és fejlesztésének támogatása

A növénytermesztés biológiai alapjainak, illetve növénynemesítésnek támogatása

Az állattenyésztés biológiai alapjainak támogatása

Anyá- és növendékállat támogatás

Vemhes üsző állomány támogatása

Tenyészkoça-állomány minőségi cseréjének támogatása

Méhcsalád támogatása

Méhanya-beállítás támogatása

Baromfi szülőpár támogatás

Tenyészbika, -kan, -kos és -kecskebak beállításának támogatása

Tenyészmén-vásárlás támogatása

Szarvasmarha, sertés, juh, kecske szaporítóanyag használat támogatása

Szarvasmarha mesterséges termékenyítési felelős hálózat működtetésének és az általuk gyűjtött adatok feldolgozásának támogatása

Kanca mesterséges termékenyítésének támogatása

Egységes nyilvántartási és azonosítási rendszer (ENAR) támogatása

Ló teljesítményvizsgálat támogatása

Haltenyészanyag felhasználásának támogatása

Tenyésznövendék-nyúl támogatása

③ Az agrárfinanszírozás támogatása

Éven belüli lejáratú hitel kamattámogatása

Az éven túli lejáratú hitel kamattámogatása

Az éven belüli lejáratú és az éven túli lejáratú hitelek után nyújtott kezességvállalás és beváltás

Az éven túli lejáratú hitelek után nyújtott költségvetési viszontgarancia

Reorganizációs program támogatása

④ Kibontakozási támogatás

⑤ Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Program végrehajtásának támogatása

⑥ A szaktanácsadás és a gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása

A szaktanácsadás díjának támogatása

Az erdészeti szakirányítás igénybevételének támogatása

Gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása

Gregus Sándorné

Ifjú csengelei doktorok

Ritka kivételnek számít, ha községünk lakói közül valaki doktorátust tud szerezni. Az ide évtől két falunkbéli, Varga Szabolcs és Tóth Tibor viselheti büszkén neve előtt a dr. rövidítést. A két fiatalat bemutatjuk a Csengelei Krónika olvasóinak. Elsőként dr. Varga Szabolccsal kezdjük.

Először is gratulálok a doktorátusi címedhez. Mikor és hol szerezted meg a diplomát, s pontosan milyen?

- A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen 2001. június 23-án, fogorvos diplomát. Cum laude minősítéssel.

Mit jelent a cum laude?

- Jól megfelelt.

Menjünk vissza a múltba! Az értelem nyiladozásával minden gyermek elhatározza, hogy mozdonyvezető, katonatiszt és egyéb "klasszikus" mestersége lesz. Ez legtöbbszörnél folyamatosan változó döntés, de van aki kitart az elveinél. Te emlékszel, mi minden akartál lenni?

- Én négy éves koromban döntöttem el, hogy orvos szeretnék lenni. Igazából nemigen volt meghatározva, hogy milyen orvos. A gyógyítás volt a lényeg.

Mikor és miért döntöttél úgy, hogy ez a hivatás a megfelelő számodra?

- Az öcsém fogtechnikus. Innen jött az ötlet, hogy milyen orvos legyek, így lettem fogorvos. Kezdetben úgy volt, hogy összedolgozunk. Lehet, hogy a későbbiekben ez megtörténhet. Jelenleg ez most nem így zajlik.

Itt is bejön az a szabály, hogy az egyetértésű ikrek hasonló szakmát választanak...

- Lehet, hogy az életpályánk egy úton halad. Ő a fogászatnak a technikai részét választotta, én pedig az orvosi részét. Most még nem dolgozunk együtt, lehet hogy a későbbiekben igen. Ő most főiskolán tanul.

Miért nem lettél pedagógus, mint a szüleid?

- Pedagógus soha nem akartam lenni. Valahogy nem vonzott az a pálya. Úgy érzem, nem volna türelmem a tanításhoz. Más a gyógyítás és más a tanítás. Felajánlották egyébként ezt a lehetőséget. Ugyanis először nem vettek fel az orvosegyetemre, és napközis tanárként dolgozhattam volna itt. De nem éltem vele, mert orvos szerettem volna lenni.

Az egyetemre nehéz volt bejutni?

- Nagyon nehéz volt. Úgy gondolom, hogy a gimnázium választásommal is félrecsúszott egy kicsit a dolog. Nem a kisteleki gimnáziumba kellett volna jelentkezni, hanem eleve olyanba, amelyik szakirányban készít fel az egyetemre. Mint például a szegedi Radnóti Gimnázium. Ott olyan alapot adnak az egyetemi felvételihez, hogy 20-ból 19-et felvesznek az egyetemre. A kisteleki gimnázium egy sima érettségihez elég, de ahhoz, hogy pluszt is adjon, arra kevés.

Hányszor felvételiztél?

- Kétszer. Második felvételimkor a gyógyszerésztudományi karra felvettek. Ott elvégeztem két évet, de csak nem hagytam a lelkiismeret, és aztán harmadszor is felvételiztem az orvosegyetemre. Közben dolgoztam beteghordóként, műtősként a sebészeti klinikán, utána két évet jártam a gyógyszerész karra. Ezután újra felvételiztem, mert nem lehetett különbözeti vizsgákkal átmenni. Előlről kellett kezdeni az orvosegyetemet. Közben megszereztem a középfokú nyelvvizsgát is, ami előny volt, mert nem kellett a végén ezzel is foglalkozni, mert ez kötelező.

A latin könnyen ment?

- A latin nekem abból a szempontból könnyen ment, hogy nagyon sok mindennel felruházott a munka, a műtétek során. Nagyon sokat hallottam, láttam. Aztán a gyógyszerész karon is volt latin oktatás. Tulajdonképpen én az orvosegyetemi latinoktatást megúsztam, mert voltak olyan vizsgák, gyakorlatok, amit elfogadtak, mivel ugyan-azon egyetem másik karán tanultam. Különösebben nem volt a latin nyelvvel problémám.

Göröngyös a pályakezdés. A tiéd hogy alakult?

- Még kialakulóban van. Itt vagyok Csengelén rezidens, ami azt jelenti, hogy két évig egyénileg nem praktizálhatok, magánrendelőt nem nyithatok. Rezidens képzésben képeznek tovább bennünket, ami egyben a szakvizsgára való felkészülést is jelenti. A gyakorlati részt itt töltöm, az elméleti részt pedig a pesti és szegedi egyetemeken hallgatom.

Főállásban hol dolgozol?

- Tulajdonképpen főállásban Csengelén dolgozom, ami még nincs kiírva. Egy táblát kell csináltatnom, rendelési idővel. Akik jártak nálam, azok tudják, hogy délután 5-6 óra az az idő, amikor betegeket tudok fogadni. Van úgy, hogy ez 10-11 óráig is eltart. Ebbe az időbe egy szájszűréses műtét is belefér.

Mit gondolsz, tudsz-e érvényesülni Csengelén, tágabb értelemben Magyarországon?

- A betegek megbecsülésétől, bizalmától függ, hogy mennyire választanak engem, mint fogorvost. Ez a dél-alföldi terület eléggé behatárolt, mert nagyon sok fogorvos van. Hosszabb távon bizonyára itt is tudok érvényesülni. Nyilvánvaló, hogy az ország nyugati részén sokkal könnyebben és jobban lehetne, de nem szívesen hagyom itt a falut, mert itt nőttem fel. Szeretem az itteni embereket, ismernek. A mai napig nem kértem senkitől, hogy magázzon. Mert úgy tartom, hogyha az ember orvos is, ugyanolyan mint a többi.

Tehát külföldre nem mennél?

- Nem, biztosan nem! Nem szabad megfutamodni olyan gyorsan. Nyilván mindennek idő kell. Nem szabad egyből hátat fordítani, hogyha nehézségek adódnak. Nem vagyok az az ember, aki könnyen megfutamodik a probléma elől.

Megelégszel a tanult kezelési módszerek alkalmazásával, vagy töröd a fejed valami újításon?

- Mindenképpen töröm a fejen az újításokon. Fejlődő tudományág a fogászat. Én az implantológiát (foggyökér beültetést) szeretném még a fog- és szájbetegségek szakvizsgálója mellé megszerezni. Úgy néz ki, hogy tavasszal lesz lehetőségem elvégezni ezt a tovább-

(fotó: Molnár Mihály)

képzést. A szentesi szájsebészen van két patrónusom, akik elvállalták, hogy az elméleti tudásomat gyakorolhassam. Ebben ők segítenek, a műtéti technikát gyakorlatban sajátíthatom el. Foggyökér beültetéssel sokkal jobb és stabilabb fogakat, fogműveket lehet előállítani. Ezzel ki lehet szorítani a gyakorlatból a kivehető pótlásokat. Sajnos nem olcsó ez a beültetés, a TB nem finanszírozza. Szerintem elég sokat költenek az emberek szórakozásra, egyebekre, erre is érdemes lenne áldozni.

Szerinted mi az oka az egyre több rossz fogazatnak?

- Ez egy összetett dolog. Ha én volnék az egészségügy miniszter, a fogorvosoknak is kártyarendszert alakítanék ki, úgy mint a házi orvosoknak. A TB finanszírozná azokat az alapvető dolgokat, amik fogászatban is szükségesek volnának. Az orvos megkapná a bérét érte, amit aztán beoszt a rendelőre, az alkalmazottra és az anyagok beszerzésére. Az is probléma, hogy nagyon drágák az anyagok. Másrészt a beteg oldaláról nézve többször kellene fogat mosni. Vannak különféle fogmosási technikák, fogmosó eszközök, tisztító eszközök, protézis tisztító eszközök. Ha ezeket alkalmaz-

nák, biztos vagyok benne, hogy jobban meg lehetne előzni a szuvasodást, a fogínysorvadást. Többet kellene visszajárni ellenőrzésre, ami nem kerül pénzbe.

Mit szólna a megszámlálhatatlan fajta fogkeféhez, fogkrémhez? Van közöttük valóban jó vagy csak jó reklám?

- Persze üzleti fogás is van benne. Vannak olyan termékek, amik nagyon jók. Tudnám mondani a fogínysorvadást, amit jól lehet velük orvosolni. Őszintén megmondom, a fogfehérítéses dolgok ellen vagyok, mert a fogzománcot egy idő után tönkreteszi. Lehet, hogy nagyon szép fehér fogakat varázsol, de olyan anyagok vannak benne, melyek marják a fogzománcot. Ezt nem ilyen módon kell megoldani. El kell menni leszedetni a fogkövet, ott kipolírozzák a fogakat. Utána pedig olyan fogkrémet kell használni, amiben pl. perlit, bikarbonát van. Ez lehet Colgate termék, blend-a-med termék. Vannak olyan fogkrémek, amelyek különböző szájvizeket is tartalmaznak. Nagyon jó használni fogmosás után pl. a klórhexamed, vagy Corsodil öblítőt, melyek nagy mértékben megakadályozzák a patogén baktériumok elszaporodását.

Az egészségügyben dolgozóknak többek között pedagógiai érzékkel, higgadsággal is rendelkezniük kell. Volt már rá példa, hogy nehezen bírtad türtőztetni magad?

- Volt olyan, hogy kiborított a beteg, de sohasem szoktam ezt a rendelőben éreztetni. Maximálisan higgadt vagyok a betegekkel és azon vagyok, hogy a kezelést be tudjam fejezni. Mindig azt mutatom, hogy nyugalom van a kezelés környezetében. Mert amennyiben ezt látja a beteg, sokkal könnyebben együttműködik. Ezt elő szoktam segíteni azzal, hogy elmagyarázok neki minden fázist. Mit miért csinállok, mit fogok csinálni, ezt miért kell így csinálni. A páciens ezt akceptálja, hogy milyen jó, hogy tudja mi fog következni. Nincs olyan titok, ami félelmet kelthetne benne.

Mi a véleményed a legújabb divatőrületről, a fogékszerről?

- Igazából minden testékszernek ellene vagyok, a fogékszernek is. Savazzák a fog zománcát, úgy építik hozzá, nem a szájba való. Se a lágyszövetbe, nyelvbe, orrba, száj külső részébe. Egyáltalán nem tartom divatosnak, sőt kimondottan csúnyának tartom.

Az arany fogakról mi a véleményed?

- Az arany, mint anyag, a legszövetbarátabb. Tömésnél szoktuk alkalmazni, illetve aki anyagilag megengedheti magának, az aranyhidat csináltathat. Azt mondják a szakemberek, hogy nagyon jó, mivel szervkompatibilis. A szervezet nagyon jól elfogadja, jól lehet technikailag készíteni és tartós. De ha esztétikailag nézzük, én nem csináltatnék magamnak.

Fordult-e már elő praxisod során mulatságos eset?

- Még a klinikán voltam gyakornok, amikor volt egy betegem. A protetika osztályon mindenféle vizsgálatokat végeztünk, és adatlapokat, kartonokat töltöttünk ki a kórelőzményekről. Ennek a betegnek temporomandibuláris ízületi diszfunkciója volt, amit nem tudok finomabban mondani. Meg szoktuk kérdezni, hogy miért kattog az ízület, miért ropog az ízület. Azt válaszolta, hogy kb. két éve kattog az álkapcsa ízülete, és azért, mert a férje adott neki egy akkora pofont, hogy az álkapocscsontja kiugrott a helyéből. Azóta sem tudták normálisan visszatenni. Ez abban az adott szituációban eléggé nevetségesnek tűnt, de persze nem lehetett a beteget kinevetni. Aztán olyan is volt - a hányást nem igazán tolerálom -, hogy a reggeli betegem a nyakamba hányta az előző napi levesét. Ez eléggé érdekes eset volt, mert nekem is vissza kellett fognom magam, nehogy véletlenül fordítva is megtörténjen.

Az ikertestvéred zenéléssel is foglalkozik. Te hogy állsz a muzsikálással?

- Van hallásom, zenei érzékem, de soha nem szerettem ezt, nem volt hozzá türelmem. Szeretem a zenét, nagyon széles skálán mozog az ízlésem.

Milyen a fogorvos foga?

- Természetesen én is hús-vér ember vagyok, nekem is ellenőriztetnem kell a fogaimat. Megpróbálom a tanultak alapján naponta legalább kétszer, de ha van rá módom, háromszor fogmosással megvédeni a fogaimat. Vannak töméseim, koronám, hidam nincs. Ha valami probléma van, azon vagyok azonnal meg kell oldani. Tudom, hogy nem kellemes dolog, de hát muszáj. Különben a fogorvos is oda jutna, hogy ki kellene mindet húzni.

Van-e olyan fontos dolog, amit üzennél az olvasóknak?

- Azt üzenem nekik, hogy sűrűbben látogassák a fogorvost. Nem kell félni, mert szerintem sokkal rosszabb az, ha adott esetben nagyobb fájdalommal kell megkeresni, mintha egy kis lyukas fogat kell rendbe tenni. A rossz fogazat megváltoztatja a táplálkozást is, hasi, emésztési problémákat, fekélybetegséget okozhat. Táptalaja lehet egy degeneratívan elfajuló bélbetegségnek. Mindenképpen azt javaslom, keressék fel a legelső adódó problémával a fogorvost. Legalább hallgassanak meg egy tájékoztatást, azzal nem veszítenek semmit!

Kontesz Józsefné

Színházi előadások kicsiknek

November 23-án a Buborék Színpad "Kalamajka Nempiskóta erdőben" címmel egy foglalkoztató előadásán vehettek részt az alsós gyerekek a Faluházban.

A kicsiket bevonták a műsorba, akik először kicsit visszafogottak voltak, de gyorsan oldódott a hangulat. A játékos, vicces előadást nagyon élvezték a gyerekek és nem volt nehéz rávenni őket a játéokra. Ha kellett, szívesen voltak medvék, idomárok. Találkozhattunk Hamupipókéval, Piroskával és Hófehérkével is.

December 3-án a Naplegenda Társulás volt a vendégünk, akik műsorán egy hangszeres előadás szerepelt. A földrészek különböző hangszereit szólaltatták meg, érdekes történetekkel gazdagítva.

Azt hiszem, az előadók és a gyerekek is jól érezték magukat.

Az előadásokat a szegedi Somogyi-könyvtár jóvoltából tudtam megszervezni.

Törköly Ágnes

MENETRENDEK

V o n a t o k

Csengeléről Szegedre: 5.20, 6.28, 10.58, 15.17, 16.35, 18.58, 21.47

Csengeléről Kiskunfélegyházára: 5.40, 7.44, 11.40, 15.48, 17.35, 19.37

Szegedről Csengelére: 4.55, 6.55, 10.50, 14.50, 16.40, 18.50

Kistelekről Csengelére: 5.32, 7.36, 11.30, 15.31, 17.25, 19.28

Kiskunfélegyházáról Csengelére: 5.00, 6.10, 10.35, 14.50, 16.15, 18.35, 21.29

B u s z o k

Csengeléről Kistelekre: M 5.40, X 6.45, M 7.50, X 10.35, i 15.20, X 16.48, + 17.48

Csengeléről Szegedre: M 5.40, X 6.08, X 13.33, i 15.20

Szegedről Csengelére: X 5.20, X 9.20, i 13.55, X 14.20, M 16.20

Kistelekről Csengelére: M 5.15, M 6.35, X 11.55, i 14.35, + 16.50, M 17.20

Csengele vasútállomásról Csengele Faluházhoz: M 4.50, M 5.35, X 6.00, X 6.35, M 7.37, i 13.25, i 15.13, X 15.55, X 16.40, + 17.40, X 17.50

Csengele Faluházról Csengele vasútállomásra: M 4.30, X 5.05, M 5.40, X 6.22, X 6.45, M 7.12, i 15.20, X 15.27, X 16.17, + 17.15, M 17.45

Jelmagyarázat:

M = munkanapon közlekedik

X = munkaszüneti napok kivételével naponta közlekedik

i = iskolai előadási napon közlekedik

+ = szabad- és munkaszüneti napon közlekedik

A
**Csengelei Alapfokú
Művészeti Iskola**

szeretettel meghívja Önöket
2001. december 26-án (szerdán) 16 órakor
a Faluházban tartandó

Karácsonyi koncertre

Fellépnek a művészeti iskola
fővószenekara és mazsorett csoportjai.

*Ingyenes belépőjegyek kaphatók a művészeti
iskola valamennyi tanulójánál.*

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Nem eltűnt, hanem balesetet szenvedett!

Négy napja nem jelentkezett családjánál K. Ferenc, mire a hozzátartozók keresni kezdték.

A csengelei és a pálmonostorai polgárőrök is bekapcsolódtak a felkutatásába. Ez azonban ez eredménytelen maradt. Mint utóbb kiderült, a keresett személy közlekedési balesetet szenvedett és a kecskeméti kórházba került.

K. P.

H i r d e t é s e k

Eladó 12 hold szántóföld egyben a faluhoz 1 km-re. Érdeködni lehet Baranyi Józsefnél (telefon: 06-30/3 228 453).

Csengelén 3 szobás tanya melléképületekkel, fóliákkal, 3 nortonkúttal, bekerített nagy udvarral, sok akác- és eperfával, szőlővel, gyümölcsfákkal eladó. Érdeklődni lehet: Vígh Istvánnál a Csengele, Május 1. u. 8. szám alatt vagy a 286 030 és 06-30/2 901 020 telefonszámokon.

Eladó a Május 1. utca 42. szám alatti 3 szobás, gázfűtéses, fürdőszobás családi ház 600 négyszögöles kerttel. Érdeklődni lehet Magony Antalnénál (Tisza u. 21.) személyesen, vagy a 06-70/2 113 951 telefonszámon.

Ha a csengelei benzinkútnál cseréli PB-gázpalackját, akkor december hónapban egy kis üveg vodkával ajándékozunk meg (a készlet erejéig).

Forgó Jenő

Paprika és paradicsom keltetését, palánta nevelését vállalom novembertől kezdve. Üvegházban, mérnöki felügyelettel!

Ifj. Kormányos Sándor
Csengele, Felszabadulás u. 2/B. ☎286 079

Táp-takarmány kereskedésében tüzelő- és építőanyagot (PB-gáz, betongerenda, cserép, téglá, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) is árusítok. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!
Nyitva tartási idő: keddtől szombatig 7-től 13 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.
☎ 286 241 ☎ 06-30/3 228 453

Fotó szaküzlet Kisteleken, a posta mellett!

- Igazolványkép 3 perc alatt!
- Fénymásolás A3 és A4 méretben!
- Gyermeksorozat, ballagás, esküvő-lakodalom, egyéb rendezvények felvétele.
- Fényképezőgépek, filmek, elemek, albumok és képkeretek nagy választékban kaphatók!
- Fényképezőgép javítás, szaktanácsadás.
- Filmkidolgozás 1 nap alatt!
- Pasztell- és olajképek vásárolhatók!
- A csengelei templom felszenteléséről készült video 2000 Ft-ért kapható!

Nacsa Jánosné fényképész
Kistelek, Kossuth Lajos u. 16.

☎ 257 786, este: 329 659 ☎ 06-30/2 638 186

A csengelei Polgárőr Csoport támogatóinak
havonta kétszer megjelenő lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó:Kucsora Péter
Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás utca 2/A. e-mail: csengele@freemail.hu
Alapító szerkesztő: Molnár Mihály Felelős szerkesztő: Kontesz Józsefné
